

Rapport

Projekt vedrørende erhvervsudvikling inden for det primære jordbrug og inden for forarbejdning i fødevaresektoren.

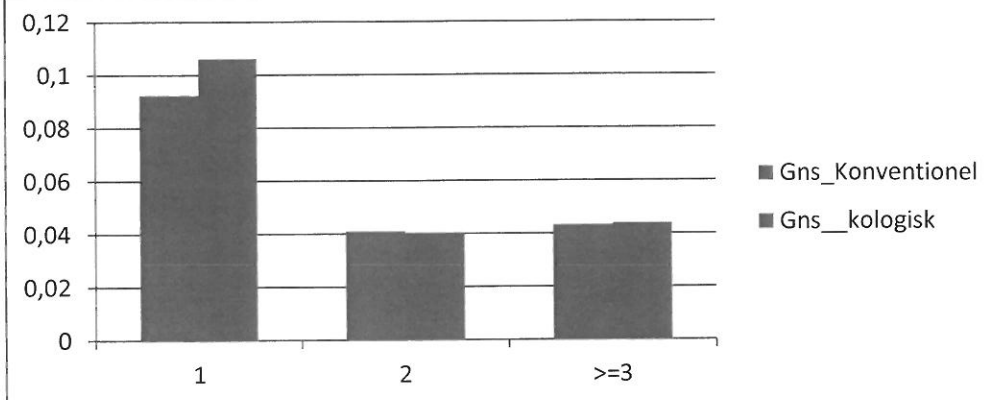
Demonstrationsprojekt

J. nr. 3663-D-09-00396

Projektets samlede demonstrationseffekt

• Samlede antal deltagere ved demonstrationerne:	64
• Samlede antal hits på dokumentationsmaterialet:	467

1	Projektets titel: Nedbringelse af andelen af dødfødte kalve i økologiske besætninger
2	Formålet med projektet Formålet med projektet er at give et bud på de væsentligste risikofaktorer til en for høj andel af dødfødte kalve på økologiske kvægbedrifter. Risikofaktorerne anvendes til at målrette rådgivning med det mål at nedbringe andelen af dødfødte kalve. At nedbringe andelen af dødfødte kalve er i høj grad med til at forbedre dyrevelfærden på de økologiske kvægbedrifter.
3	Gennemførte aktiviteter og resultater
A	<u>Analyse fra Kvægdatabasen</u>
	<u>Aktiviteter</u> Der er foretaget en analyse af data fra kvægdatabasen for at afdække hvilke sammenhænge der er mellem dødfødte kalve og faktorer (både koens og kalvens), som kunne have indflydelse herpå. Analysen er foretaget for både konventionelle og økologiske malkekvægsbedrifter, så det er muligt at give et bud på, hvor forskellen mellem økologiske og konventionelle bedrifter er. De faktorer, hvor der ikke har været forskel mellem økologer og konventionelle er også analyseret, da disse også kan have betydning for økologernes andel af dødfødte kalve. Formålet med analysen har været, at udpege de mest betydende risikofaktorer i forhold til dødfødte kalve, og herigennem at kunne give et bud på, hvor rådgivningen særligt skal have fokus.
	<u>Resultater</u> Dataanalysen fra Kvægdatabasen viser, at både race og kælvningsnummer er afgørende for forskellene på andelen af dødfødte kalve mellem de to produktionsformer. Specielt for racen Jersey, har økologerne en høj andel af dødfødte kalve, mens der faktisk er en lidt lavere andel af dødfødte kalve hos især ældre RDM køer og krydsninger i de økologiske malkekvægsbesætninger. Der er en forskel mellem økologiske og konventionelle malkekvægsbedrifter afhængig af kælvningsnummer. Der er som forventet en større andel dødfødte kalve hos 1. kalvskøerne, men andelen er en del højere i økologiske bedrifter end konventionelle, mens der ikke er nogen forskel hos 2. kalvskøerne eller ved højere kælvningsnr (se figur 1).

Figur 1 Dødelig afhængig af kælvningsnr.

Der er en sammenhæng mellem kælvningsnr og racen, hvor der er en markant forskel hos Jersey, specielt ved 1. kalvskøerne. Samt en forskel ved de store racer også specielt ved 1. kalvskøerne, mens det tyder på, at det kan være en fordel for økologerne at lave krydsninger. Den højere andel af dødfødte kalve hos økologiske 1. kalvskøer i forhold konventionelle skyldes tilsyneladende ikke kravet om, at de økologiske køer skal på græs, da der ikke er blevet fundet statistiske forskelle i sæsoneffekterne mellem de økologiske og konventionelle besætninger. Det er svært at sige helt nøjagtig, hvorfor denne forskel viser sig mellem de økologiske bedrifter og konventionelle bedrifter. Det tyder dog på, at især for økologiske besætninger er det vigtigt at have fokus på kvienes sundhed, huld og opstaldning. Ligeledes er det vigtigt at have fokus på tyrevalget, som analysen også viste, havde meget stor betydning for andelen af dødfødte kalve.

Faktorer, som har størst betydning for forskellen mellem dødfødte kalve på økologiske malkekvægsbesætninger og konventionelle besætninger:

- 1. kalvskøer, (specielt øget risiko for dyr af racen Jersey og SDM)
- Andelen af dødfødte kalve er specielt øget for racen Jersey
- Brug af ukendt privat tyr
- Køer med mælkefeber

Af faktorer, som ikke er specielt rettet mod økologiske malkekvægsbedrifter kan nævnes, at der generelt er en sæsoneffekt på andelen af dødfødte kalve, men at sæsoneffekten er ret begrænset og afhængig af koens alder. For 1. kalvskøer er dødeligheden højest i januar/februar og lavest i september, hvor risikoen for en kalv er dødfødt er ca. 1,2 gange større i januar/februar end i september. Lav ydelse i laktationen tidligere - giver større risiko for, at koen får en død kalv i næste laktation. SDM køer med ketose har 1,25 gange så stor risiko for at få en dødfødt kalv, som køer uden. Lange og korte goldperioder er forbundet med en lidt større kalvedødelighed ved fødsel. Korte og lange drægtighedslængder er forbundet med en højere andel af dødfødte kalve.

B Casestudie

Aktiviteter

I case-studiet blev der udsendt spørgeskema til 20 økologiske kvægbedrifter. De 20 bedrifter blev udvalgt efter, at de havde opnået et markant fald i andelen af dødfødte kalve fra 2009 - 2010. 14 økologiske mælkeproducenter svarede på spørgeskemaet, som havde fokus på om deres management havde betydning på andelen af dødfødte kalve.

Der er ikke gennemført telefoninterviews, da landmændene ikke havde lavet en bevidst aktiv

		indsats for at nedbringe andelen af dødfødte kalve. Der var behov for at gå mere i dybden med bedriften end et interview, for at finde de faktorer som havde haft indflydelse på ændringen. Det blev derfor valgt at udpege to af de økologiske besætninger, som var med i spørgeskemaundersøgelsen: Jens med 108 årskøer, som har nedbragt andelen af dødfødte kalve med 9 % og Niels med 113 årskøer, som har nedbragt andelen af dødfødte kalve med 5 %. Disse to besætninger blev besøgt sammen med deres lokalkonsulent for at få kortlagt faldet.
		<u>Resultater</u>
		Overordnet viser spørgeskemaundersøgelsen og de to cases, at øget tilsyn og opmærksomhed kan give flere levende kalve. Så bare det at få fokus på området, kan få andelen af dødfødte kalve til at rykke sig. Men derudover er der ingen entydig konklusion. Landmændene nævner bl.a., at de har øget tilsynet og opmærksomheden omkring kælvning, og står altid op om natten, hvis det er nødvendigt. Nogle har givet dyrene mere ro omkring kælvning bl.a. ved at opdele dyrene i grupper og er begyndt at bruge enkelt kælvningsbokse til selve kælvningen. Særligt kvierne opnår et mindre stress-fyldt forløb, hvis de opstaldes i en separat gruppe. Flere af de 14 landmænd bruger ikke foldtyr mere, andre er specielt opmærksomme på valg af tyre til 1. kalvskøerne. Analyseresultater viser også netop, at andelen af dødfødte kalve hos 1. kalvskøerne er højere hos økologerne end de konventionelle, hvorfor det er en god ide, at disse får ekstra fokus. Gode råd fra de to udvalgte landmænd (Jens og Niels) til at nedbringe andelen af dødfødte kalve: • Brug øjnene! Se hvordan dyrene har det. • Lav en plan over goldnings- og kælvningsproceduren på bedriften. • Øget tilsyn, også om natten. • Giv køer og især kvier ro omkring kælvning og opdel dem i mindre hold/grupper. Brug enkelt kælvningbokse tæt på kælvning. • Giv mineraltilskud også under afgræsning, husk kvierne på græs. • Få emnet "dødfødte kalve" sat på dagsordenen i erfagruppen eller staldskolen.
	C	<u>Opsamling af de mest betydningsfulde risikofaktorer</u>
		<u>Aktiviteter</u>
		Opsamling fra A. og B. er blevet fremlagt på workshops, hvor de enkelte faktorer er blevet diskuteret. Resultaterne er desuden blevet diskuteret på to møder målrettet landmænd/rådgivere.
		<u>Resultater</u>
		Det er desværre svært at give et nøjagtigt svar på, hvorfor økologerne har en højere andel af dødfødte kalve ved specielt 1. kalvskøerne og generelt hos køer af racen Jersey. Det tyder ikke på, at der er en speciel sæsonindvirkning på økologiske bedrifter i forhold til konventionelle, så derfor tyder det ikke på, at selve afgræsningen har indvirkning. Der er fundet fire risikofaktorer, som specielt har indvirkning på den øgede andel af dødfødte kalve hos økologiske malkekvægsbesætninger: • 1. kalvskøer, specielt øget risiko for dyr af racen Jersey og SDM • Andelen af dødfødte kalve er specielt øget for racen Jersey • Brug af ukendt privat tyr • Køer med mælkefeber

		Økologerne bør derfor være særligt opmærksomme på disse fire faktorer, som rådgivningen bør målrettes imod. Samtidig bør der tages hensyn til også de faktorer, som har indflydelse på andelen af dødfødte kalve generelt (både konventionelle og økologiske besætninger). Disse er beskrevet i sidste afsnit i 3. A. Denne viden kan også bruges af konventionelle malkekvægsbesætninger.
4 Projektets effekter		
4.1	<u>Udbredelsespotentialet</u>	
	Dette projekts resultater kan bruges af alle økologiske malkekvægsproducenter (som udgør ca. 10 % af alle malkekvægsbedrifterne, dvs. 380 økologiske malkekvægsbedrifter), men også konventionelle malkekvægsproducenter kan have gavn af den viden, der er opstået i forbindelse med projektet, da de helt sikkert også har en interesse i at nedbringe andelen af dødfødte kalve. Med dette projekts resultater har landmanden og rådgivere en bedre mulighed for at kortlægge hvor i bedriften, at der skal lægges en særlig indsats for at nedbringe andelen af dødfødte kalve. Det giver en økonomisk gevinst at have flere levende kalve (se mere under 4.3.b), men bestemt også en større arbejdsglæde, som i denne forbindelse kan være mindst lige så stor en gevinst som den økonomiske for landmanden.	
4.2	<u>Gennemslagskraft</u>	
	a	<u>Generelt</u>
		Resultaterne er blevet publiceret i Månedsmagasinet Kvæg (to gange) samt på www.landbrugsinfo.dk. Derudover er der skrevet og fremlagt et afsluttende eksamensprojekt om emnet, af jordbrugsteknolog Julie Raagaard fra Dalum Landbrugsskole. Resultaterne er blevet fremlagt på to interne workshops, hvor der bl.a. har deltaget kvægkonsulenter bl.a. indenfor avl, velfærd/sundhed, økologi samt to møder rettet mod økologiske landmænd og lokalrådgivere.
	b	<u>Det samlede antal demonstrationer, der er gennemført i projektet:</u> 7
	c	<u>Det samlede antal deltagere, der har været til demonstrationsprojektet:</u> 64
	d	<u>Det samlede antal hits på dokumentationsmaterialet:</u> 67 (på Landbrugsinfo) + 400 (Månedsmagasinet Kvæg)
	e	<u>Link til hjemmeside med artikler og dokumentationsmateriale:</u> http://projektfinansiering.landscentret.dk/Landdistriktsmidler/2011/Doedfoedtekalveioekobesaetninger/Sider/default.aspx http://www.landbrugsinfo.dk/Oekologi/Kvaeg/Kalve/Sider/kaelving_flere_kalve.aspx
	f	<u>Seminar, kongres, åbent hus, erfagruppe, kursus o. lign.:</u>

		Økologisk sommermøde (Målgruppe: Unge økologiske landmænd)	juni 2011	Kalø Land- brugsskole	6
		Intern workshop	november 2010	Videncentret for Landbrug, År- hus	7
		Intern workshop	marts 2011	Videncentret for Landbrug, År- hus	7
4.3		Effekt på specifikke indsatsområder			
		b <u>Styrkelse af konkurrenceevnen</u>			
		Der er en række negative konsekvenser ved at få en dødfødt kalv. Arbejdsglæden forringes ved mange dødfødte kalve, men derudover er der et økonomisk aspekt i problemstillingen. Der er selvfølgelig først og fremmest den mistede kalv, som landmanden mister penge på, men derudover vil en ko, som har fået en dødfødt kalv have lagt højere risiko for efterfølgende sygdomme (specielt tilbageholdt efterbyrd og børbetændelse), nedsat mælkeydelse og dårligere reproduktion med omløbning og øget antal tom dage. Flere levende fødte kalve og dermed på lidt længere sigt flere kælvekvier giver kvægbrugeren større fleksibilitet i forhold til udskiftning af køer med vigende produktion eller skavanker. Tilstrækkeligt udbud af kælvekvier er også en forudsætning for opretholdelse af et højt sundhedsniveau, - specielt i forbindelse med udvidelse af besætningen. En høj andel af levende fødte kalve giver desuden mulighed for i et vist omfang at foretage krydsninger med kødkvægsracer. Dette projekt har været med til at få fokus på, at de økologiske kvægbedrifter skal nedbringe andelen af dødfødte kalve. Projektet viser, at bare det at skabe fokus kan have en positiv indflydelse på flere levende kalve, hvilket af ovennævnte grunde kan styrke konkurrenceevnen pga. en bedre økonomi på bedriften. Flere levende kalve ved kælving er tillige med til at øge konkurrenceevnen pga. forbrugernes forventninger til dyrenes sundhed og velfærd, og flere levende kalve ved kælving kan derfor give erhvervet en bedre konkurrenceevne som helhed. Der er dog stadigvæk behov for en massiv rådgivningsindsats samt mere dybdegående undersøgelse for at komme helt i mål.			
		f <u>Udvikling af det geografiske område eller det faglige område, herunder sikring af et robust produktionsmiljø</u>			
		Dette projekt er med til at udvikle det faglige område og sikre et robust produktionsmiljø. At nedbringe andelen af dødfødte kalve er i høj grad med til at forbedre dyrevelfærden, og med denne nye faglige viden kan rådgivningen omkring nedbringelse af dødfødte kalve derfor målrettes og have større effekt. Specielt i analysen er der identificeret, hvor på bedriften der skal gøres en særlig indsats for at nedbringe andelen af dødfødte kalve, hvilket landmændene og rådgiverne kan bruge til at give et mere robust produktionsmiljø på bedriften. I casestudiet er der beskrevet hvordan man kan gøre denne indsats i praksis.			
5 Deltagere og kontakter i projektet					

	Navn	Adresse	Adresse	Postnr. og by
	Camilla Kramer	Videncentret for Landbrug, Økologi	Agro Food Park 15	8200 Århus N
	Henrik Læssøe Martin	Videncentret for Landbrug, Kvæg	Agro Food Park 15	8200 Århus N
	Birgit Ingvorsen	Videncentret for Landbrug, Økologi	Agro Food Park 15	8200 Århus N
	Bettina Ø. Hansen	Syddansk Kvæg	Billundvej 3	6500 Vojens
	Anne Mette Kjeldsen	Agrotech	Agro Food Park 15	8200 Århus N
	Niels Stamp	Landmand	Ullerupvej 86	6780 Skærbæk
	Jens Fogtmann	Landmand	Abterp 35	6261 Bredebro
	6 Eventuelle yderligere oplysninger			

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen

Videncentret For Landbrug
Camilla Vestergaard Kramer
Agro Food Park 15
8200 Aarhus N

Udviklingsstøttekontoret
J. nr. 3663-D-09-00396
Sagsbehandler.: Christine Fietz
E-mail: usk@naturerhverv.dk
CVR-/CPR-nr.: 32287115

Dato: 28.12.11

Afslag af anmodning om budgetændring

NaturErhvervstyrelsen har den 16. december 2011 modtaget anmodning om budgetændring vedr. Nedbringelse af andelen af dødfødte kalve i økologiske besætninger.

NaturErhvervstyrelsen meddeler hertil afslag, da der jf. Vejledningen om tilskud til demonstrationsprojekter under Erhvervsudvikling, 2009 kun kan søges om en budgetændring én gang årligt.

"... og tilsagnshaver kan maksimalt søge om budgetændringer én gang årligt. Sammen med din anmodning om budgetændring skal tilsagnshaver vedlægge en begrundelse for de foreslåede ændringer."

Klagevejledning:

Du kan klage skriftligt over denne afgørelse til Fødevareministeriets Klagecenter senest 4 uger fra den dag, du modtog vores afgørelse. Du skal sende klagen til:

Fødevareministeriets Klagecenter
c/o NaturErhvervstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Klagen skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen inden fristens udløb. Modtages klagen for sent, vil den ikke blive behandlet, medmindre der foreligger særlige grunde, som kan undskylde fristoverskridelsen. Vi sender herefter din klage sammen med vores kommentarer til Fødevareministeriets Klagecenter, som træffer afgørelse i sagen.

Med venlig hilsen

Udviklingsstøttekontoret

Birgit Beierholm

Fra: Camilla Kramer
Sendt: 29. august 2011 12:39
Til: 'Maj-Britt Starup (FødevarerErhverv)'
Cc: Birgit Beierholm
Emne: SV: Budgetændring til j.nr. 3663-D-09-00396

Hej Maj-Britt

Tak for den tilsendte godkendelse af budgetændringen til "Nedbringelse af andelen af dødfødte kalve i økologiske besætninger", j.nr. 3663-D-09-00396. Jeg kan dog se, at der er skrevet en forkert timepris på, men korrekt tilsagns-beløb. Timeprisen er 450 kr både ved lønkategori 1 og 2 (de 475 og 104 timer stammer fra det samlede timetal brugt mellem de to løn kategorier).

Det vil sige, at der skal stå
Lønkategori 1 (projektleder) (450 kr i timen) Tilsagn 106.887 kr Lønkategori 2 (medarbejdere med særlige kvalifikationer) (450 kr i timen) Tilsagn 23.463 kr.

Jeg håber, at du kan nå at rette det inden den 31. august 2011, hvor projektet afsluttes.

Mange hilsner fra Camilla Kramer

konsulent, kvægproduktion
Økologi
T +45 8740 5266 (direkte) | E cam@vif.dk

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG Agro Food Park 15, Skejby, DK 8200 Aarhus N www.vfl.dk

Videncentret for Landbrug er en faglig dattervirksomhed i Landbrug & Fødevarer.
Vi er partner i Dansk Landbrugsrådgivning, der leverer uvidlig rådgivning til landmænd, gartnere og andre kunder.

-----Oprindelig meddelelse-----
Fra: Camilla Kramer
Sendt: 9. august 2011 13:37
Til: 'Maj-Britt Starup (FødevarerErhverv)'
Emne: SV: Budgetændring til j.nr. 3663-D-09-00396

Hej Maj-Britt

Jeg har vedhæftet ansøgningen om budgetændringen, nu med fordeling mellem lønkategori 1 og 2. Håber det giver et fyldestgørende svar.

Mange hilsner fra Camilla Kramer

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Maj-Britt Starup (FødevarerErhverv) [mailto:MBK@ferv.dk]

Sendt: 4. august 2011 14:38

Til: Camilla Kramer

Emne: Budgetændring til j.nr. 3663-D-09-00396

Hej

Jeg er ved at behandle ovennævnte budgetændring og er desværre nød til at få at vide hvordan det ønskede forhøjede tilskud til Intern løn fordeles sig mellem lønkategori 1 og 2.

På forhånd tak

Med venlig hilsen

Maj-Britt Starup
FødevarerErhverv
Udviklingsstøttekontoret
Direkte tlf. 25238443
E-mail mbk@ferv.dk

Denne mail er blevet scannet af <http://www.comendo.com> og indeholder ikke virus!

Birgit Beierholm

Fra: Ole Bloch Engellyst
Sendt: 2. august 2011 11:18
Til: Birgit Beierholm
Emne: VS: LD - Udviklingsprojekter med J.nr. 3663-U-11-xxxxx - Samarbejdsaftale

Hej Birgit
Vil du udskrive nedenstående mail og lægge ved de udviklingsprojekter som vi har fået godkendt som LD projekt. Hvis du er i tvivl om hvilke kan vi lige kikke på det sammen

Venlig hilsen

Ole Bloch Engellyst
Økologichef, Cand. Agro.

T +45 8740 5489 (direkte) | M +45 4014 5039 | E obe@vfl.dk

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG
Agro Food Park 15, Skejby, DK 8200 Århus N
www.vfl.dk

Videncentret for Landbrug er en faglig dattervirksomhed i Landbrug & Fødevarer.
Vi er partner i Dansk Landbrugsrådgivning, der leverer uvidlig rådgivning
til landmænd, gartnere og andre kunder.

Fra: Kirsten Klitgaard
Sendt: 15. juli 2011 10:25
Til: Anders Hedegaard; Anni Graversen; Ejnar Schultz; Hanne Smedegaard; Jan Jensen Hass; Jette Søholm Petersen; Jytte Lauridsen; Jørgen Kold; Kjeld Bagh; Malene Høj Jabcke; Niels Peter Skrubbeltrang; Ole Bloch Engellyst; Peter Bay; Peter Enevoldsen; Stine Hjarnø Jørgensen; Torben Huus-Bruun; Trine Barrett; 'Niels-Peder Nielsen'
Emne: VS: LD - Udviklingsprojekter med J.nr. 3663-U-11-xxxxx - Samarbejdsaftale

Kære Alle

I de LD-tilsagnsbreve, der er fremsendt fra FødevareErhverv i 2011 for **Udviklingsprojekter**, der har **J. nr. 3663-U-11-xxxxx**, er der i de særlige betingelser anført, at der skal udarbejdes en **samarbejdsaftale**.

Som det fremgår af mailen nedenfor fra FødevareErhverv, så skulle dette punkt ikke have været anført, dvs. der skal ikke udarbejdes en samarbejdsaftale.

Jeg har aftalt med Mette Feddersen, FødevareErhverv, at vi for hvert af vores udviklingsprojekter kan bruge denne mail inkl. mailen fra Mette nedenfor, som dokumentation for, at vi ikke skal udarbejde en samarbejdsaftalen. Jeg vil foreslå, at I udskriver en kopi af mailen og lægger den i sagsmappen for hvert af jeres udviklingsprojekter.

